

บทคัดย่อ

ในการดำเนินงานโครงการ ต้นแบบการจัดการขยะเพื่อสร้างชุมชนน่าอยู่แบบมีส่วนร่วมของบ้านทุ่งนางแก้ว หมู่ที่ 5 ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยมีวัตถุประสงค์โครงการเพื่อศึกษาข้อมูลและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการจัดการขยะ ร่วมกันหารูปแบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ให้ชุมชนน่าอยู่ และสามารถช่วยลดรายจ่ายในเรื่องของการจัดการขยะให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำผุดได้อีกด้วย

การดำเนินงานโครงการต้นแบบการจัดการขยะเพื่อสร้างชุมชนน่าอยู่แบบมีส่วนร่วมของบ้านทุ่งนางแก้ว หมู่ที่ 5 ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล โครงการวิจัย ในงวดที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลและในงวดที่ 2 จะเป็นการวิเคราะห์ ออกแบบการจัดการขยะ โดยทีมต้องมีคัดเลือกบ้านต้นแบบเพื่อนำมาออกแบบ และจัดทำแผนงานการจัดการขยะในพื้นที่ พร้อมสื่อประชาสัมพันธ์ในการจัดการขยะ

ซึ่งจากดำเนินโครงการทำให้ได้รู้ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ทั้งเรื่องประชากร อาชีพ ลักษณะชุมชน อาณาเขต การปกครอง สถานที่สำคัญ และของมูลขยะในพื้นที่หมู่ที่ 5 จากการศึกษาทำให้ได้รู้ประเภทขยะ ปริมาณแหล่งที่มาของขยะ ข้อมูลพฤติกรรมในการจัดการขยะของคนในชุมชน ด้านทัศนคติ มุมมอง ความเชื่อเกี่ยวกับการจัดการขยะตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน วิธีการจัดการขยะในระดับครัวเรือน การเลือกใช้บรรจุภัณฑ์สินค้า

นอกจากนั้นก็ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดการขยะของคนในชุมชนตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน โดยการขอข้อมูลจากหน่วยงานรัฐ เรื่องระบบจัดการขยะ และสอบถามจากคนในชุมชน เมื่อได้ข้อมูลขยะก็มีการระดมความคิดในเรื่องผลกระทบต่อภูมิทัศน์และความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ว่าขยะส่งผลอย่างไรบ้าง

จากการไปศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบบ้านหน้าเขา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล โดยได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนบ้านหน้าเขา ที่เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้านในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานส่วนท้องถิ่นร่วมกันจัดการปัญหาขยะที่มีมาอย่างยาวนาน นอกจากนั้นการแลกเปลี่ยนยังทำให้เห็นทิศทางความร่วมมือระหว่างองค์กรชุมชนกับหน่วยงานในพื้นที่ทั้งโรงเรียน และองค์การบริหารส่วนตำบลว่าร่วมกันดำเนินงาน และหนุนเสริมกันอย่างไร

การศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบ ทีมวิจัยได้กลับมาเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับบ้านต้นแบบในชุมชน เพื่อนำเอาวิธีการจัดการของบ้านแต่ละแบบมาออกแบบสร้างกระบวนการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต โดยได้แบ่งประเภทบ้านออกเป็น 4 แบบ ได้แก่บ้านสวยงาม บ้านธรรมดา บ้านห้องแถว บ้านเด็กอ่อน ซึ่งจากข้อมูลทำให้เห็นถึงพฤติกรรมจัดการขยะของคนในครัวเรือน ที่ไม่ได้มองแค่ความสะอาด แต่ครอบคลุมไปถึงเรื่องสุขภาพ และความพอเพียงของคนในครอบครัว

เมื่อองค์ความรู้ที่ได้ศึกษานำมารวบรวมสรุป และนำมาวิเคราะห์เพื่อออกแบบแผนงานการจัดการขยะและข้อตกลงร่วมกันในพื้นที่บ้านทุ่งนางแก้ว โดยร่วมกันระหว่างแกนนำ ชาวบ้าน ตัวแทนร้านค้า ตัวแทนตลาดนัด และส่วนราชการในพื้นที่ ทำให้ได้แผนและข้อตกลงการจัดการขยะแยกเป็น 4 ส่วนตามพื้นที่ คือ ที่ตลาดนัด ที่ราชการ และที่สำคัญ ที่สาธารณะ และที่บ้านเรือน นอกจากแผนงานและข้อตกลงที่ได้ออกแบบยังการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ต่ออีกด้วย โดยสื่อที่ใช้มี 3 แบบ คือ 1.

หนังสือเล่มเล็กเกี่ยวข้อมูลความรูเรื่องขยะในพื้นที่บ้านทุ่งนางแก้ว 2.ไวนิลความรู้เรื่องขยะ 3.ไวนิล
แผนงานที่ชุมชนจะขับเคลื่อนร่วมกันต่อไปในอนาคต 4.ป้ายข้อตกลงการจัดการขยะที่จะนำไปติดตามจุด
ต่างๆในชุมชน

จากการจัดเวทีนำเสนอทำให้เห็นทิศทางความร่วมมือระหว่างหน่วยงานองค์การบริหารส่วน
ตำบลน้ำผุด ที่จะนำแผนงานที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาสู่แผนของหน่วยงาน และนำข้อตกลงการจัดการ
ขยะในที่ต่างๆ ไปพัฒนาให้ข้อบัญญัติของตำบลน้ำผุดต่อไป